

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 9C/113/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8815205771
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Zolotová
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2016:8815205771.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou samosudkyňou JUDr. Andreou Zolotovou v právnej veci žalobcu: Quantum Credit a.s., Tomášikova 23/C, 821 01 Bratislava, IČO: 47 248 980, zastúpeného: PERSPECTA Legal, s.r.o., Tomášikova 23/C, 821 01 Bratislava, IČO: 36 668 745, proti žalovanému: W. D., C.. XX.XX.XXXX, XXX XX B. XXX, zastúpenému opatrovníčkou: K. L., súdna tajomníčka D. O., o zaplatenie sumy 311,20 eur s príslušenstvom, t a k t o

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 58,75 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 5,03 eur od 04.06.2012 do zaplatenia, spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 5,03 eur od 04.07.2012 do zaplatenia, spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 5,03 eur od 04.08.2012 do zaplatenia a spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 43,66 eur od 04.09.2012 do zaplatenia a to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalobu v prevyšujúcej časti z a m i e t a.

Žalovanému náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

Žalobca sa podaným návrhom domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 311,20 eur spolu s úrokom z omeškania 9 % ročne zo sumy 5,03 eur od 04.06.2012 do zaplatenia, s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 5,03 eur od 04.07.2012 do zaplatenia, s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 5,03 eur od 04.08.2012 do zaplatenia, s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 47,16 eur od 04.09.2012 do zaplatenia, s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 248,95 eur od 04.10.2013 do zaplatenia, a na náhradu trov konania. Podanie návrhu odôvodnil tým, že právny predchodca žalobcu, spoločnosť Slovak Telekom, a.s. uzavrel so žalovaným podľa § 43 zákona č. 610/2003 Z.z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len ako „zákon o elektronických komunikáciách“) dňa 09.09.2011 Zmluvu o pripojení. Na základe tejto zmluvy bol poskytovateľ služby spoločnosť Slovak Telekom povinný pripojiť účastníka k verejnej mobilnej telefónnej sieti a aktivovať mu SIM kartu na dohodnutý mobilný mesačný program služieb PROGRAM 40. Spolu so zmluvou podpísal odporca dňa 09.09.2011 Dodatok k Zmluve o pripojení, na základe ktorého mu bola poskytnutá zľava na služby a na mobilný telefón. V súvislosti s vyššie uvedenými záväzkami vznikla Podniku povinnosť predať odporcovi mobilný telefón značky LG EGO T500 White v akciovej cene. Nezľavnená hodnota telefónu je uvedená v cenníku mobilných telefónov, ktorý je súčasťou dôkazov evidovaných v Spravovacom denníku.

Na základe zmluvy poskytoval Slovak Telekom účastníkovi plnenie riadne a včas. Riadne účastníkovi službu aktivoval a umožnil mu ju v plnom rozsahu využívať. Za poskytnuté služby boli účastníkovi vystavené faktúry a to č. 7205261590 so splatnosťou do 03.06.2012 na sumu 5,03 eur, č. 7206445466

so splatnosťou do 03.07.2012 na sumu 5,03 eur, č. 7207509556 so splatnosťou do 03.08.2012 na sumu 5,03 eur, č. 7208575650 so splatnosťou do 03.09.2012 na sumu 47,16 eur a č. 7309662639 so splatnosťou 03.10.2013 na sumu 248,95 eur. Odporca porušil zmluvu tým, že vystavené faktúry nezaplatil v dôsledku čoho bol deaktivovaný a následne došlo k odstúpeniu od zmluvy. Predčasným zánikom zmluvy nedošlo k naplneniu podmienky dodržania lehoty viazanosti, na ktorú sa žalovaný zaviazal a od ktorej sa odvíjala aj zľava na poskytnutú službu. Vzhľadom na horeuvedenú skutočnosť vznikol poskytovateľovi služby nárok na zmluvnú pokutu, ktorá bola žalovanému vyfakturovaná. Vzhľadom na skutočnosť, že Slovak Telekom a žalobca uzavreli medzi sebou Zmluvu o postúpení pohľadávok dňa 09.06.2014 predmetné pohľadávky sa stali vlastníctvom žalobcu. Na základe uvedeného došlo zo strany Slovak Telekomu k oznámeniu o postúpení pohľadávky voči žalovanému.

V nadväznosti na vyššie uvedené uplatnenie zmluvnej pokuty zo strany Podniku má za to, že nimi vymáhanú zmluvnú pokutu nemožno považovať za neplatnú z dôvodu jej neprijateľnosti. Dôvodom neuznania nároku žalobcu na vyplatenie zmluvnej pokuty zo strany žalovaného by mohlo byť jedine posúdenie, že platne dohodnutá zmluvná pokuta je s ohľadom na druh a povahu zabezpečovaného záväzku neprijateľne vysoká. Nakoľko inštitút zmluvnej pokuty slúži ako zabezpečovací prostriedok v zmluvných vzťahoch, považuje jej dojednanie za absolútne oprávnené. Žalovaný bol pri podpise zmluvných dokumentov oboznámený s možnosťou jej uplatnenia. Má za to, že dojednanie, že aj napriek slovnému spojeniu „porušenie akejkoľvek povinnosti“ ide o taxatívny výpočet povinností a nie exemplifikatívny. Z toho možno vyvodiť záver, že dojednanie o zmluvnej pokute je určité a zrozumiteľné. K otázke nemožnosti ovplyvnenia zmluvných podmienok považuje za potrebné uviesť, že zo strany účastníka prijatie rozhodnutia o uzatvorení resp. neuzatvorení zmluvy stále ostáva iba na jeho slobodnom rozhodnutí. Čo sa týka preukázania dobývania kreditu na SIM karte, poukazuje na prenos dôkazného bremena z žalobcu na žalovaného. Dôkazné bremeno ohľadom určitých skutočností spočíva na to účastníkovi konania, ktorý tieto skutočnosti tvrdí a z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky.

Žalovaný sa k podanému žalobnému návrhu žiadnym spôsobom nevyjadril.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi a to žalobným návrhom, Zmluvou o pripojení č. (nie je uvedené), faktúrou č. 720561590, č. 7206445466, č. 7207509556, č. 7208575650, č. 7309662639, oznámením o postúpení pohľadávky, zmluvou o postúpení pohľadávky a na základe takto vykonaného dokazovania zistil nasledujúci stav:

Spoločnosť Slovak Telekom, a.s., ako pôvodný veriteľ a žalovaný ako fyzická osoba nepodnikateľ dňa 09.09.2011 uzatvorili Zmluvu o pripojení podľa zák. č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý PROGRAM 40 a bola mu poskytnutá SIM karta s prideleným t. č. XXXXXXXXXX.

Z Dodatku k zmluve o poskytovaní verejných služieb vyplýva, že žalovanému bol poskytnutý program služieb Program 40 s dobou viazanosti 24 mesiacov. V tabuľke č. 1 bola dohodnutá zmluvná pokuta vo výške 248,95 eur.

Oznámením o postúpení pohľadávky zo dňa 01.07.2014 právny predchodca žalobcu oznámil žalovanému, že došlo k postúpeniu pohľadávky voči nemu na žalobcu.

Faktúrou č. 7205261590 zo dňa 15.05.2012 právny predchodca žalobcu vyfakturoval žalovanému za mesačné poplatky sumu 5,03 eur. Splatnosť faktúry bola do 03.06.2012.

Faktúrou č. 7206445466 zo dňa 15.06.2012 právny predchodca žalobcu vyfakturoval žalovanému za mesačné poplatky sumu 5,03 eur. Splatnosť faktúry bola do 03.07.2012.

Faktúrou č. 7207509556 zo dňa 15.07.2012 právny predchodca žalobcu vyfakturoval žalovanému za mesačné poplatky sumu 5,03 eur. Splatnosť faktúry bola do 03.08.2012.

Faktúrou č. 7208575650 zo dňa 15.08.2012 právny predchodca žalobcu vyfakturoval žalovanému za mesačné poplatky a iné poplatky a služby sumu 47,16 eur. Splatnosť faktúry bola do 03.09.2012.

Zo Zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 09.06.2014 a prílohou k tejto zmluve vyplýva, že touto zmluvou došlo k postúpeniu pohľadávky voči žalovanému zo spoločnosti Slovak Telekom a.s., na žalobcu. Na základe uvedeného má súd za preukázané, že žalobca má v tomto konaní aktívnu vecnú legitimitáciu.

Podľa § 43 ods. 1 zákona č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov zmluvou o pripojení sa podnik zaväzuje účastníkovi zriadiť potrebný prístup k verejnej telefónnej sieti alebo k inej verejnej sieti a sprístupniť súvisiace služby. Súčasťou zmluvy sú všeobecné podmienky a tarifa.

V zmysle § 43 ods. 5 písm. b) zákona NR SR č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov podnik môže odstúpiť od zmluvy o pripojení, ak účastník nezaplatil cenu za poskytnutú službu ani do 45 dní po dni splatnosti.

Podľa § 663 Občianskeho zákonníka nájomnou zmluvou prenajímateľ prenecháva za odplatu nájomcovi vec, aby ju dočasne (v dojednanej dobe) užíval alebo z nej bral aj úžitky.

Ako vyplýva z § 671 Občianskeho zákonníka nájomca je povinný platiť nájomné podľa zmluvy, inak nájomné obvyklé v čase uzavretia zmluvy s prihliadnutím na hodnotu prenajatej veci a spôsob jej užívania.

V zmysle § 682 Občianskeho zákonníka ak sa nájom skončí, je nájomca povinný vrátiť prenajatú vec v stave zodpovedajúcom dojednanému spôsobu užívania veci; ak sa spôsob užívania výslovne nedohodol, v stave, v akom ju prevzal, s prihliadnutím na obvyklé opotrebenie.

Podľa § 52 ods. 1 až ods. 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (ďalej len „Občiansky zákonník“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

V zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2, ods. 3, ods. 5 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Z ust. § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka vyplýva, že za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.

V zmysle § 54 ods. 1, ods. 2, Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia. (§ 544 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

V zmysle § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

Ako vyplýva z § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

V zmysle § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov, je neplatný.

Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom v čase uzavretia zmlúv každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak dlžník ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

V zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 524 ods. 1 Občianskeho zákonníka veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému

Podľa § 524 ods. 2 Občianskeho zákonníka s postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

V zmysle § 526 ods. Občianskeho zákonníka postúpenie pohľadávky je povinný postupca bez zbytočného odkladu oznámiť dlžníkovi. Dokiaľ postúpenie pohľadávky nie je oznámené dlžníkovi alebo dokiaľ postupník postúpenie pohľadávky dlžníkovi nepreukáže, zbaví sa dlžník záväzku plnením postupcovi.

Ako vyplýva z § 10c nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka ak záväzkový vzťah vznikol pred 1. februárom 2013, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných k 31. januáru 2013 aj za dobu omeškania po 31. januári 2013.

Podľa § 3 ods.1 a 2 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Ak sa počas trvania omeškania zmení základná úroková sadzba európskej centrálnej banky a ak je to pre veriteľa výhodnejšie, výška úrokov z omeškania je o 7 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba európskej centrálnej banky platná k prvému dňu príslušného kalendárneho polroka, v ktorom trvá omeškanie; táto základná úroková sadzba európskej centrálnej banky sa použije počas celého tohto polroka je dvojnásobok úrokovej sadzby určenej Národnou bankou Slovenska platnej k prvému dňu omeškania s plnením peňažného záväzku.

Vykonaným dokazovaním bolo nepochybne preukázané, že medzi pôvodným veriteľom a žalovaným bola dňa 09.09.2011 uzavretá podľa zák. č. 610/2003 Z. z. zmluva o pripojení s tým, že časť jej obsahu bola určená odkazom na všeobecné podmienky a že právny predchodca žalobcu vystavil žalovanému vyššie uvedené faktúry za poskytnuté služby.

Spornú zmluvu je potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu a je potrebné na ňu aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka, nakoľko ide o zmluvu, ktorú uzatváral právny predchodca žalobcu ako dodávateľ a žalovaný ako spotrebiteľ, pričom obsah zmluvy bol daný žalobcom bez možnosti žalovaného privodiť akúkoľvek zmenu.

Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že žalovaný nesplnil svoj záväzok vyplývajúci mu zo zmluvy o pripojení uzavretej dňa 09.09.2011 a nesplnil svoju povinnosť riadne a včas uhrádzať cenu za poskytnuté služby, ktoré mu pôvodný veriteľ poskytol a fakturoval jednotlivými faktúrami.

Žalovaný neuhradil faktúry za služby, ktoré mu právny predchodca žalobcu poskytol - pravidelné poplatky za poskytovanie hlasových a nehlasových služieb a iných služieb v celkovej výške 311,20 eur.

Následne bola pohľadávka voči žalovanému postúpená na žalobcu.

Súd vyhovel žalobe žalobcu, ktorou sa domáhal svojho nároku v časti na úhradu sumy 58,84 eur za poskytnuté služby na základe žalobcom predložených faktúr a to faktúry č. 7205261590 na sumu 5,03 eur, faktúry č. 7206445466 na sumu 5,03 eur a faktúry č. 7207509556 na sumu 5,03 eur, faktúry č. 7208575650 na sumu 43,66 eur. Žalovaný cenu poskytovaných služieb právnomu predchodcovi žalobcu neuhradil. Súd preto považoval nárok žalobcu na sumu 58,75 eur z vyššie uvedených faktúr za dôvodný a žalobe v uvedenej časti vyhovel.

Žalovaného zaviazal aj k zaplateniu zákonných úrokov z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 5,03 eur od 04.06.2012 do zaplatenia (odo dňa nasledujúceho po splatnosti faktúry č. 7205261590), vo výške 9,00 % ročne zo sumy 5,03 eur od 04.07.2012 do zaplatenia (odo dňa nasledujúceho po splatnosti faktúry č. 7206445466), vo výške 8,75 % ročne zo sumy 5,03 eur od 04.08.2012 do zaplatenia (odo dňa nasledujúceho po splatnosti faktúry č. 7207509556), vo výške 8,75 % ročne zo sumy 43,66 eur od 04.09.2012 do zaplatenia (odo dňa nasledujúceho po splatnosti faktúry č. 7208575650). K jednotlivým dňom omeškania bola základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky vo výške 1,00 % resp. 0,75 % a úroky z omeškania tak v súlade s § 517 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 3 ods. 1, ods. 2 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. v znení účinnom v čase omeškania, predstavujú výšku 9,00 % ročne resp. 8,75 % ročne.

Časťou faktúry č. 7208575650 si žalobca uplatnil aj nárok na upomienku v sume 3,50 eur.

Sumu 3,50 eur z faktúry č. 7208575650 za zaslanie upomienky súd nepriznal nakoľko žalobca v tomto smere neunesol dôkazné bremeno. Nepreukázal súdu zaslanie nejakej upomienky a to podľa č. si túto sumu účtoval a ani nepreukázal že by mu za zaslanie tejto upomienky vznikli nejaké reálne náklady v tejto výške. Preto súd žalobu v tejto časti ako nedôvodnú zamietol.

Faktúrou č. 7309662639 na sumu 248,95 eur žalobca žalovanému vyfakturoval zmluvnú pokutu za nedodržanie doby splatnosti.

Z uvedených faktúr je zrejmé, že žalobca žalovanému fakturoval zmluvnú pokutu. Zmluvné strany si môžu pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti dohodnúť zmluvnú pokutu. Strana, ktorá zmluvnú pokutu požaduje, však musí v právnom úkone, ktorým túto zmluvnú pokutu žiada, uviesť určite a zrozumiteľne za ktoré konkrétne porušenie zmluvných povinností si zmluvnú pokutu uplatňuje.

V zmysle dodatku uzatvoreného k zmluve o pripojení a Všeobecných podmienok, bola medzi účastníkmi konania pre prípad porušenia zmluvných dojednaní dohodnutá zmluvná pokuta (zmluvná podmienka) a súd mal za to, že takto dohodnutá zmluvná pokuta je v rozpore s ust. § 3 ods. 1., § 39 a § 53 a nasl. Občianskeho zákonníka.

Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil

dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúv a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmlúvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou. Pokiaľ dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností a táto je v nepomere k jeho plneniu, je neplatná. Ustanovenie § 53 ods. 1, veta druhá predstavuje cestu na širšiu súdnu ochranu spotrebiteľa aj vo vzťahu k esenciálnym zložkám zmluvy.

Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmlúvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktoré vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemeší.

Ochrana spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmlúvách vychádza z predpokladu, že spotrebiteľ je z hľadiska informovanosti a z hľadiska vyjednávacej pozície v slabšom postavení a má spravidla na výber buď zmluvu vopred naformulovanú dodávateľom akceptovať so všetkými formulárovými klauzulami alebo ju odmietnuť. Možnosť zmeny štandardných podmienok zo strany spotrebiteľa je len iluzórna a je zrejme, že ide o rovnosť len formálnu.

Súd nijako nespochybňuje význam zmluvnej pokuty. Pokiaľ ide však o spotrebiteľský vzťah, musí ísť o takú zmluvnú pokutu, ktorá obstoší v rámci povinnej súdnej kontroly neprijateľných podmienok so zreteľom na povahu, obsah a všetky osobitosti právneho úkonu, so zreteľom na vzájomné práva a povinnosti účastníkov spotrebiteľskej zmluvy a v neposlednom rade i so zreteľom na sankcionovanie nesplnenia povinností na strane oboch účastníkov zmluvy.

Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen Európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmlúvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmlúvách, ďalej len „smernica“). Smernica zároveň v prílohe vypočítava pre členské štáty ako vzor niektoré zmluvné podmienky, ktoré odporúča transponovať do vnútroštátnych predpisov. Miesto v Smernici má aj „neprimeraná kompenzácia za porušenie záväzku spotrebiteľa“ a s účinnosťou od 1. januára 2008 bola neprimeraná sankcia explicitne zapracovaná medzi neprijateľné podmienky aj do Občianskeho zákonníka.

Dôležitým rozhodnutím je rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci Océano Grupo Editorial SA a Rocío Murciano Quintero (C-240/98) a medzi Salvat Editores SA a José M. Sánchez Alcón Prades a spol., spojené prípady C-240/98 a C-244/98, z ktorého je zrejme aj obligatornosť zásahu súdu proti nekalej podmienke: „Cieľ Článku 6 Smernice, ktorý od členských štátov vyžaduje stanoviť, že nečestné podmienky nie sú pre spotrebiteľa zaväzujúce, by sa nedosiahol, keby bol spotrebiteľ sám povinný vystúpiť proti nečestnej povahe takých podmienok. V sporoch, kde zahrnuté sumy sú často obmedzené, môžu byť právnické poplatky vyššie než vložená čiastka, čo môže spotrebiteľa odradiť, aby napadol použitie nečestnej podmienky. V počte členských štátov procedurálne predpisy umožňujú jednotlivcom brániť sa v takých konaniach a je reálne riziko, že spotrebiteľ kvôli neznalosti práva nespochybní

podmienku prednesenú proti nemu. Z toho vyplýva, že účinná ochrana spotrebiteľa sa môže dosiahnuť, len ak národný súd prehlási, že má právomoc zhodnotiť podmienky tohto druhu na svoj vlastný návrh“.

Súd pri svojom rozhodovaní prihliadal aj k ostatným zmluvným podmienkam, k povahe služby, k okolnostiam zmluvy. Súd bral zreteľ na povahu tovaru, na ktorý zmluva bola uzavretá, keď predmetom bolo poskytovanie služieb v rámci dohodnutého programu, pričom cena za poskytované služby bola stanovená cenníkom a zmluva bola uzavretá na dobu neurčitú s tým, že v zmysle dodatku sa odporkyňa zaviazala, že po dobu 24 mesiacov zotrvá v zmluvnom vzťahu s podnikom a že po celú túto dobu bude bez prerušenia tieto služby využívať a to v súlade s jeho záväzkami. Zmluvná pokuta bola dojednaná pre porušenie povinností tak ako boli uvedené v jednotlivých ustanoveniach vyplývajúcich pre odporkyňu zo zmlúv a predmetného dodatku. Súd bral na zreteľ aj okolnosti súvisiace s uzavretím predmetnej zmluvy v dobe uzatvorenia zmluvy, keď zmluva bola uzavretá na predtlačí spoločnosti, jednotlivé údaje boli písané zástupcom spoločnosti.

V danej právnej veci si navrhovateľ uplatnil nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty, na ktorú mu v zmysle zmluvných podmienok vznikol nárok, nakoľko odporkyňa riadne a včas nezaplatila cenu poskytnutých služieb resp. si nedobíjal stanovený kredit. Zmluvná pokuta dojednaná v dodatku k zmluve o pripojení ho zaväzovala k jej zaplateniu v prípade porušenia zmluvy počas celej doby viazanosti, teda 24 mesiacov a to aj v prípade, ak si účastník zmluvy plnil svoju povinnosť odoberať služby poskytované navrhovateľom, riadne platil ich úhradu až do doby krátko pred uplynutím doby viazanosti, pričom aj v prípade nezaplatenia poslednej úhrady mal povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu stále v plnej výške. V tomto smere navrhovateľ nerozlišoval medzi prípadmi, kedy spotrebiteľ ukončí zmluvu jeden mesiac pred uplynutím doby viazanosti, alebo keď sa tak stane na začiatku doby viazanosti. V oboch týchto prípadoch je spotrebiteľ viazaný rovnakou výškou zmluvnej pokuty, čo je potrebné považovať za neprijateľné.

Súd ďalej poukazuje na to, že dodávateľ z hľadiska času vôbec nerozlišuje, kedy ku skutočnosti zakladajúcej nárok dodávateľa na zmluvnú pokutu dôjde s tým, že zmluvná pokuta by mu patrila aj v prípade, žeby odporkyňa len uskutočnila nejaký úkon smerujúci k ukončeniu platnosti zmluvy, teda bez ohľadu na to, či by k ukončeniu platnosti aj došlo. Ďalším aspektom je aj samotná výška zmluvnej pokuty, ktorá bola určená jednotnou sumou za porušenie viacerých pre odporkyňu zo zmluvy, všeobecných podmienok a dodatku vyplývajúcich povinností.

Súd je toho názoru, že v spotrebiteľskej veci by už pri samotnom uzatváraní zmluvy nemal byť prísnejšie alebo výlučne sankcionovaný zmluvnou pokutou len jeden účastník zmluvy a to spotrebiteľ. Už toto na prvý pohľad vyznieva výrazne v neprospech jedného z účastníkov zmluvy. Uvedené súd konštatuje preto, že navrhovateľ ako dodávateľ nie je nijako sankcionovaný v súvislosti s prípadným nesplnením povinnosti na jeho strane. Významné je pritom posúdenie zmluvnej pokuty s ohľadom na povahu, obsah zmluvy v čase uzavretia dohody o zmluvnej pokute a posúdenie prijateľnosti alebo neprijateľnosti tohto zmluvného dojednania by nemali ovplyvňovať ďalšie skutočnosti, ktoré nastanú po uzavretí zmluvy, teda ani následné správanie účastníkov zmluvy a v rámci neho i porušenie zmluvných dojednaní by nemali mať vplyv na prvotné posúdenie toho, či dojednaná zmluvná pokuta nie je neprimeranou sankciou za nesplnenie povinností.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a v súlade so zákonnými ustanoveniami súd dospel k záveru, že dojednaná zmluvná pokuta, tak ako bolo vyššie uvedené, je neprimeraná, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech odporkyne ako spotrebiteľa, teda je neprijateľná, v rozpore s dobrými mravmi a preto neplatná. S prihliadnutím na uvedené návrh navrhovateľa v celom rozsahu zamietol. Súd poukazuje, že takéto stanovisko v obdobných prípadoch zaujal aj Krajský súd v Prešove a to vo veciach vedených pod sp. zn. 2Co/137/2010, 18Co/136/2010, 17Co/184/2011, kde v závere rozhodnutia vyslovil, že takto dojednaná zmluvná pokuta ako zmluvná podmienka je neprijateľná.

Na základe vyššie uvedených skutočností súd žalobu v časti sumy 248,95 eur spolu s úrokom z omeškania ako nedôvodnú zamietol.

Podľa § 142 ods. 2 O.s.p., ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov konania právo.

Podľa § 137 O.s.p., trovy konania sú najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov, včítane súdneho poplatku, ušlý zárobok účastníkov a ich zákonných zástupcov, trovy dôkazov, odmena notára za vykonávané úkony súdneho komisára a jeho hotové výdavky, náhrada výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, odmena správcu dedičstva a jeho hotové výdavky, tlmočné a odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát.

Podľa § 151 ods. 1,2 O.s.p., o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia. Ak účastník v lehote podľa odseku 1 trovy nevyčísli, súd mu prizná náhradu trov konania vyplývajúcich zo spisu ku dňu vyhlásenia rozhodnutia s výnimkou trov právneho zastúpenia; ak takému účastníkovi okrem trov právneho zastúpenia iné trovy zo spisu nevyplývajú, súd mu náhradu trov konania neprizná a v takom prípade súd nie je viazaný rozhodnutím o prisúdení náhrady trov konania tomuto účastníkovi v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Podľa § 151 ods. 8 O.s.p., vo výroku o náhrade trov konania súd vyjadří osobitne trovy právneho zastúpenia a iné trovy konania, ktorých náhrada sa účastníkovi priznáva.

Po prepočte pomeru úspechu a neúspechu toho ktorého účastníka bolo zistené, že žalobca mal vo veci úspech vo výške 19% ($58,75/311,20 \times 100 = 18,88$) a žalovaný vo výške 81 % ($100-19 = 81\%$).

Úspešnejšiemu žalovanému tak po odrátaní jeho neúspechu od jeho úspechu ($81-19$) vznikol nárok na náhradu trov konania vo výške 62 %.

Keďže žalovaný si žiadne trovy konania nevyčísli a zo spisu mu žiadne trovy konania nevyplývajú, súd mu náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd do Prešova.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedených v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom splnená v stanovenej lehote, možno sa jej plnenia domáhať návrhom na výkon exekúcie podľa osobitného právneho predpisu.